

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

TIBBIYOT SOHASIDA O'ZBEKISTON–GERMANIYA STRATEGIK SHERIKLIGI: NATIJALAR VA ISTIQBOLLAR

Tirkasheva Dinora O'ktam qizi

QarDU tayanch doktoranti

E-mail. tirkashevaadinora15gmail.com

Annotatsiya: *Onalik va bolalikni muhofaza qilish har bir davlatning ijtimoiy siyosatida muhim o'rin tutadi. O'zbekiston mustaqillik yillarida aholi salomatligini yaxshilash, onalar va bolalar o'limini kamaytirish, tibbiy xizmatlar sifatini oshirish maqsadida qator islohotlarni amalga oshirib kelmoqda. Bu jarayonlarda xalqaro tashkilotlar va xorijiy davlatlar bilan xalqaro hamkorlik muhim ahamiyat kasb etmoqda.*

Kalit so'zlar: *Sog'liqni saqlash vazirligi, COVAX dasturi, AstraZeneca vaksinasi, "Sharite" klinikasi, "Heinemann Medizintechnik", "Karl Storz", "Greiner" va "KfW Bank Group" kompaniyalari, Germaniya xalqaro hamkorlik jamiyati (GIZ), Germaniya taraqqiyot banki (KfW).*

Keyingi yillarda Germaniya va O'zbekiston o'rtasidagi ikki tomonlama hamkorlik aloqalari nafaqat siyosiy-iqtisodiy va madaniy-ma'rifiy sohalar, balki tibbiyot yo'nalishida ham muvaffaqiyatli rivojlanib bormoqda. Xususan, Germaniya mamlakatimizga pandemiya oqibatlarini yengib o'tishda katta amaliy yordam ko'rsatdi. Ushbu davlat ko'magi bilan COVAX dasturi doirasida yurtimizga AstraZeneca vaksinasi yetkazib berildi.

"Heinemann Medizintechnik", "Karl Storz", "Greiner" va "KfW Bank Group" kompaniyalari ishtirokida Qoraqalpog'iston Respublikasida umumiy qiymati qariyb 2 mln. yevroga teng "Germaniya —O'zbekiston tibbiy konsultativ-diagnostika markazi" tashkil etilishi hamda bu yerda nemis shifokorlari tomonidan operatsiyalar o'tkazilishi esa Orolbo'yi mintaqasi aholisi uchun qo'shimcha imkoniyat yaratdi. Shu bilan birga, "Friedensdorf International" xalqaro xayriya tashkiloti ko'magida uyushtirilayotgan insonparvarlik aksiyasi doirasida o'zbekistonlik bemor bolalar Germaniyaga davolanish uchun yuborildi.

Germaniya xalqaro hamkorlik jamiyati (GIZ) bilan birgalikda amalga oshirilayotgan istiqbolli loyihalar ham katta natija ko'rsatmoqda. Qolaversa, mamlakatimiz sog'liqni saqlash tizimini modernizatsiya qilishga doir qator loyihalar Germaniya taraqqiyot banki (KfW) tomonidan moliyaviy qo'llab-quvvatlandi. Jumladan, yurtimizda onalar va bolalar salomatligini muhofaza qilish yo'nalishida 27 million yevro miqdoridagi grant ajratilgan. Uning doirasida respublika va viloyat bolalar ko'p tarmoqli tibbiyot markazlari zamonaviy tibbiy asbob-uskunalar bilan jihozlandi, mutaxassislar malakasi oshirildi.

Silga qarshi kurash sohasiga ajratilgan 3 million yevro miqdoridagi grant asosida esa shu yo'nalishdagi shifo maskanlari zamonaviy diagnostika uskunolari va tibbiyot jihozlari bilan ta'minlandi. KfW bankining 34,5 mln. yevrolik navbatdagi loyihasi viloyat ko'p tarmoqli tibbiyot markazlarini modernizatsiya qilish va faoliyati samaradorligini oshirishga

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

yo'naltirildi. Respublika ixtisoslashtirilgan kardiologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazida amalga oshirilgan loyihaga ko'ra, bu yerga MSKT, angiograf, rentgenoskopik uskunalar, IVL qurilmalari o'rnatildi.

Axborot-kommunikatsiya sohasida dunyoda alohida nufuzga ega nemis kompaniyasi — SAP bilan hamkorlikda mamlakatimiz sog'liqni saqlash tizimini raqamlashtirishga qaratilgan yirik loyihani amalga oshirishga doir rejalar tuzildi.

Bolalarni qo'llab-quvvatlash jamoat fondi bilan Germaniyaning yetakchi klinikalari o'rtasida yaqin aloqalarni yo'lga qo'yish va bu orqali bemor o'g'il-qizlarda murakkab jarrohlik amaliyotlarini o'tkazish, kadrlar tayyorlash, tibbiyot xodimlarining ushbu mamlakatda malaka oshirishini ta'minlash kabi qator masalalar yuzasidan ham kelishuvlar imzolandi. 2025-yil mamlakatimiz elchixonasida Germaniyada faoliyat yuritayotgan O'zbekiston tibbiyot xodimlarining birinchi qurultoyi bo'lib o'tdi.

"Kox-Avitsenna" Germaniya–O'zbekiston tibbiyot jamiyati (DUMGKA) tomonidan Toshkentning Abu Ali ibn Sino nomidagi 1-son Respublika jamoat salomatligi texnikumi bazasida Germaniya tibbiyot akademiyasi ochildi.

Loyiha Migratsiya agentligi, Sog'liqni saqlash vazirligi, Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, Germaniyaning Aaxen universitet klinikasi hamda Shveysariyaning Globogate Concept AG kompaniyasi hamkorligida amalga oshirildi. 20-oktyabrda bo'lib o'tgan ochilish marosimida Migratsiya agentligi direktori Behzod Musayev, oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri Qo'ng'iro'tboy Sharipov, sog'liqni saqlash vaziri Asilbek Xudayarov, Toshkentdagi Germaniya elchixonasi — missiya rahbarining o'rinbosari Klemens Shvanhold, Capmont GmbH kompaniyasi bosh direktori Armin Veibel, Axen universiteti klinikasi direktori Mario Hoben va boshqa xorijiy mehmonlar ishtirok etdi.

Hamshiralalar akademiyasi tashkil etilishi haqida prezidentning 2023-yil 20-iyundagi "Ma'muriy islohotlar doirasida sog'liqni saqlash sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorida belgilangandi. 2024-yilning sentyabrda Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi hamda Germaniyaning Globogate Concept AG konserni o'rtasida hamkorlik shartnomasi imzolandi.

Bunday ta'lim maskanlari mamlakatimizdagi Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumlarida ikki o'lka ta'lim dasturlarini uyg'unlashtirgan holda bosqichma-bosqich joriy etilmoqda. 2025-2026 o'quv yili uchun 750 ta maxsus kvota ajratildi.

Ilgari Germaniyada tibbiyot sohasida ishlash istagidagi "hamshiralik ishi" yo'nalishida diplom borlar bilan shartnoma qilinadi va GFR standartlariga qayta tayyorlanar edi. Nomzodlar ushbu davlatga borgach, yana 6–8 oy vaqtni moslashish uchun sarflardi. Endilikda, bu jarayonni yurtimizdayoq amalga oshirish imkoni yaratildi. Akademiyaga maqsadli qabullar asosida Germaniyada ishlash istagida bo'lgan nomzodlar tanlab olinadi. Talabalar 3 yillik o'qish davridayoq Germaniya tibbiyot standartlari asosida tahsil olib, ikki davlat tomonidan tan olinadigan diplom va B2 darajadagi nemis tili sertifikatiga ega bo'ladi. Ushbu diplom bilan ular Germaniyada to'g'ridan-to'g'ri malakali o'rta tibbiyot xodimi sifatida ishlash huquqini qo'lga kiritadilar.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

Ma'lumot o'rnida aytish kerak, hozirgi kunda Germaniyaning birgina "Asklepios" klinikasida yuzlab o'zbekistonlik hamshiralar faoliyat yuritmoqda.

Migratsiya sohasida olmon diyori bilan hamkorlik GFR sobiq kansleri Olaf Sholsning 2024-yil sentyabr oyida diyorimizga amalga oshirgan tashrifi doirasida yo'lga qo'yilgan. Mamlakatlarimiz o'rtasida "Migratsiya va mobillik sohasida keng qamrovli sheriklik to'g'risidagi hukumatlararo bitim" imzolandi va bu hujjat joriy yil 4 martdan kuchga kirdi. Bu hujjat mamlakatlarimiz o'rtasidagi yaqin va o'zaro manfaatli hamkorlikni yanada mustahkamladi.

Xulosa qilib aytganda, migratsiya yo'nalishida bu kabi islohotlarning amalga oshirilishidan ko'zlangan maqsad – xalqimiz uchun munosib ish sharoitlarini yaratish, ularning turmush tarzini yanada yaxshilash, xalqaro tajriba orqali milliy kadrlar sifatini yanada yaxshilashdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Муртазаева Р.Х. Толерантность как интегрирующий фактор в многонациональном Узбекистане. – Ташкент.: Узбекистан. 2010. 151 с.
2. Jahon Sog'liqni Saqlash Tashkiloti (WHO). Maternal Mortality: Key Facts. Geneva, 2023.
3. World Health Organization. Newborns: Improving Survival and Wellbeing. Geneva, 2022.
4. Toshtemirova N.D History of research works in the field of maternal and child health in Uzbekistan. EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR), India. Volume 7 Issue 4 April 2021.
5. Тоштемирова. Н. Д. Проблемы охраны материнства и детства в Узбекистане. EurasiaScience" XXVII Международная научно-практическая конференция. 15 февраля, – М., 2020.
6. Yuz.uz
7. Gazeta.uz